

Metodika kurzu Fiktivní firma

Autor: Lucie Václavková

Organizace:
GLE o. p. s.
Tyršova 1832/7
120 00 Praha 2

říjen, 2013

**PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST**
www.esfcr.cz

Obsah

Obsah	1
Úvod	2
1 Základní identifikace projektu.....	3
Realizátor projektu	3
2 Charkateristika kurzu Fiktivní firma	4
2.1 Charakteristika kurzu	4
2.2 Charakteristika cílové skupiny.....	4
2.3 Cíle kurzu a výsledky vzdělávání/výstupy vzdělávací aktivity	5
2.4 Časový harmonogram výuky.....	6
2.5 Program kurzu (osnova).....	6
3 Metodologie výuky	8
3.1 Požadavky na technické vybavení	8
3.2 Příprava výuky	8
3.3 Požadavky na kvalifikaci lektorů.....	8
3.4 Výukové metody	9
3.5 Informační zdroje pro účastníky kurzu.....	10
3.6 Požadavky na ukončení kurzu	11
3.7 Evaluace vzdělávací aktivity	11
4 Obsah kurzu	12
4.1 Úvodní setkání s účastníky a zahájení kurzu	12
4.2 Povinnosti v začátcích podnikání	12
4.3 Marketing.....	13
4.4 Zdroje financování	14
4.5 Podnikatelský plán.....	15
4.6 Obchodní jednání	16
4.7 Povinnosti zaměstnavatele	17
4.8 Práva a povinnosti spotřebitele	18
4.9 Manažerské rozhodování.....	19
4.10 Daně a základní účetní evidence	20
4.11 Opakování probírané problematiky a příprava i následná prezentace vlastního podnikatelského záměru.....	21
5 Závěr	23
6 Zdroje	24

Úvod

Kurz *Fiktivní firma* byl jednou z aktivit, kterou organizace GLE o. p. s. nabízela svým klientům v rámci projektu „Pracovní a podnikatelské poradenství ve Středočeském kraji“. Tento projekt byl podpořen z Evropského sociálního fondu z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR. Jeho cílovou skupinu představovali lidé žijící na území Středočeského kraje, starší 50 let či imigranti a azylanti (bez omezení věku). Záměrem bylo tyto osoby začlenit na trh práce formou zaměstnání nebo zahájením samostatné výdělečné činnosti. Za tímto účelem byl klientům poskytován ucelený a provázaný komplex služeb, který jim zprostředkoval potřebné informace z oblasti pracovní i podnikatelské.

Základem práce s klientem byly individuální konzultace s vyškoleným poradcem a semináře s pracovní a podnikatelskou problematikou. Návazně se klienti a klientky mohli zúčastnit rekvalifikačního kurzu *Základy podnikání* či právě kurzu *Fiktivní firma*. Během projektu, který byl realizován od 1. listopadu 2011 do 31. října 2013, se uskutečnily dva běhy tohoto kurzu, jichž se zúčastnilo celkem 15 osob.

Cílem této příručky je poskytnout informace o metodách výuky využívaných v rámci specifického kurzu *Fiktivní firma*. Tento nástroj je v České republice primárně využíván pro rozvoj podnikatelských kompetencí žáků středních a vyšších odborných škol, v zahraničí bývá uplatňován i při vzdělávání dospělých. Hlavní výhodou této formy vzdělávání je maximální přiblížení praxi, kdy účastníci řeší konkrétní úlohy a příklady, se kterými by se setkali jak při zahájení vlastní samostatné výdělečné činnosti, tak při jejím průběhu.

V konceptu uplatňovaném na českých školách představuje fiktivní firma virtuální společnost, která je vedená jako by skutečně existovala. Taková firma odpovídá reálnému podniku svojí formou, strukturou a funkcí¹. Bývá zakládána žáky pod dohledem jejich vyučujícího a ve spolupráci s Centrem fiktivních firem, které výuku fiktivních firem koordinuje.

Původním záměrem GLE o. p. s. bylo zapojit klienty do fiktivní firmy na stejném principu, nicméně se ukázalo, že to není možné. Na rozdíl od žáků středních škol nebylo možné kurz realizovat v tak dlouhém časovém období. Pro zvolenou časovou dotaci pak bylo potřeba obvyklou metodiku výuky do značné míry modifikovat tak, aby co nejlépe vyhovovala potřebám cílové skupiny. Velký důraz byl přitom kladen na práci s počítačem a ovládnutí základního software, protože pro osoby nad 50 let bývá právě nedostatečná počítačová gramotnost velkou překážkou při hledání zaměstnání či zahájení podnikání.

Příručka je určena především organizacím nabízejícím vzdělávací aktivity začínajícím podnikatelům z věkové skupiny nad 50 let. Je členěna do třech hlavních částí. První část obsahuje základní charakteristiku kurzu *Fiktivní firma*, výsledků vzdělávání, časový harmonogram i program kurzu. Další je pak již věnována metodologii výuky, kdy zahrnuje vstupní požadavky na účastníky, požadavky na technické vybavení i kvalifikaci lektorů. Dále jsou zde charakterizovány využívané výukové metody a informační zdroje ke studiu a rovněž navrženy požadavky na ukončení kurzu. V poslední části příručky je pak podrobně popsán obsah kurzu, resp. jednotlivých lekcí, a to cíl lekce, průběh, témata a typické úlohy, které byly v rámci lekce řešeny.

¹ <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/co-je-to-fiktivni-firma>

1 Základní identifikace projektu

Název projektu: Pracovní a podnikatelské poradenství ve Středočeském kraji

Registrační číslo: CZ.1.04/3.3.05/68.00219

Projektová manažerka: Michaela Čapková (Barotková)

Doba realizace: 1. 11. 2011 – 31. 10. 2013

Číslo operačního programu: CZ.1.04

Název operačního programu: OP Lidské zdroje a zaměstnanost

Název prioritní osy: Sociální integrace a rovné příležitosti

Název oblasti podpory: Integrace sociálně vyloučených skupin na trhu práce

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Realizátor projektu

GLE o.p.s. je nestátní nezisková organizace s právní formou obecně prospěšné společnosti (dále jen „Společnost“). Základním zaměřením Společnosti je poskytování služeb v oblasti výcvikových kurzů a školení, poradenských služeb, terénních prací, přípravy a řízení projektů, řízení grantových schémat, technické pomoci v oblasti strukturálních fondů a na poli ekonomického rozvoje a obnovy zahrnující sociální začleňování a podporu podnikání znevýhodněných skupin.)

2 Charakteristika kurzu Fiktivní firma

2.1 Charakteristika kurzu

Fiktivní firmy zakládáné na středních a dalších typech škol obvykle představují velikostí malý až středně velký podnik, do jehož fungování se zapojuje větší množství studentů (minimálně 4, maximálně 15). Studenti zastávají různé pracovní pozice v organizační struktuře, přičemž se mohou seznámit s provozem reálného podniku včetně výkonu práce v různých odděleních podniku.² Výuka probíhá několikrát týdně po dobu přibližně jednoho roku obvykle formou volitelného předmětu pro studenty vyšších ročníků školy. Studenti tedy obvykle disponují určitými vstupními znalostmi, které si v rámci výuky mohou rozšířit a prohloubit. Hlavním cílem však bývá osvojení a rozvíjení praktických schopností a dovedností.

Oproti tomu kurz fiktivní firma pro vzdělávání cílové skupiny 50+ je zaměřen na přípravu klientů pro zahájení a provozování samostatné výdělečné činnosti (OSVČ), a to s využitím počítačů a internetu. Účastníci kurzu pracují samostatně na vlastním podnikatelském záměru a podnikatelském plánu. Rovněž další aktivity v rámci kurzu se vztahují k jejich vlastnímu podnikání. Výuka probíhá intenzivní formou v kratším časovém horizontu (v GLE o. p. s. čtyřikrát týdně po dobu pěti týdnů). Pro vstup do kurzu nejsou vyžadovány žádné vstupní znalosti, proto je praktický nácvik doprovázen rovněž nezbytným výkladem, aby se účastníci byli schopni v problematice zorientovat. S ohledem na věk účastníků je třeba očekávat nižší počítačovou gramotnost. Je tedy vhodné výuku zahájit vstupním školením pro osvojení základů práce na počítači.

2.2 Charakteristika cílové skupiny

Kurz je určen pro:

osoby nad 50 let, které plánují zahájit vlastní samostatnou výdělečnou činnost

Požadované vstupní znalosti:

žádné

Doporučený počet účastníků:

min 5, max 12 osob

Kurz je zaměřen na vzdělávání osob nad padesát let (tzv. 50+), které z různých důvodů plánují zahájit podnikání. Co se týče jejich motivace k podnikání, převažuje spíše podnikání z nutnosti nad podnikáním z důvodu využití příležitosti. Vyšší věk patří k faktorům znesnadňujícím uplatnění na trhu práce a případná ztráta zaměstnání může pro člověka nad 50 let znamenat konečnou závislost na sociálním systému³. Samostatná výdělečná činnost pak představuje alternativu, která nabízí nejen finanční příjem, ale také možnost pracovní aktivity a seberealizace.

Tato věková skupina disponuje řadou silných a slabých stránek, které je dobré zohlednit i při přípravě a realizaci vzdělávacích aktivit.

² <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/centrum-fiktivnich-firem/co-je-to-fiktivni-firma>

³ Kolektiv autorů: Age Management pro práci s cílovou skupinou 50+. Metodická příručka. Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR, 2012, S. 18

Silné a slabé stránky pracovníků ve vztahu ke vzdělávání⁴

Slabé stránky	Silné stránky
Nízká počítačová gramotnost	Dlouholetá praxe v oboru
Nízká adaptabilita na nové technologické výzvy	Odbornost ve vlastní profesi
Nízká jazyková vybavenost	Znalosti ověřené praxí a zručnost
Nižší ochota se profesně vzdělávat	Know-how postupů práce
Nižší schopnost a ochota se učit novým postupům, nechuť k novinkám	Schopnost řešit problémy díky zkušenostem
Snížená operativnost a pomalejší pracovní tempo	Zvládání emocí a komunikační schopnosti
Zhoršování vnímání, paměti, soustředění, rychlosti rozhodování, výkonnosti	Časová flexibilita

Z hlediska zkušeností klientů s podnikáním, jejich cílů a vzdělávacích potřeb lze identifikovat následující skupiny osob:

- skupina A: zjišťují, co je podnikání – tito klienti nemají zkušenosti s podnikáním, zjišťují více možností vlastního uplatnění a nepřicházejí s konkrétním podnikatelským záměrem, potřebují se seznámit s problematikou podnikání obecně (zda je to „pro ně“), ale i získat znalosti z jednotlivých oblastí podnikání.
- skupina B: mají zkušenost s podnikáním a mají rozpracovaný podnikatelský záměr – tito klienti už dříve podnikali, mají rozpracovaný jeden či více záměrů, někdy docházejí ke změně záměru nebo potřebují pouze doplnit informace z jednotlivých oblastí.
- skupina C: mají podnikatelský záměr, ale nemají zkušenosti – tito klienti sice vědí „co“, ale nevědí „jak“, potřebují doplnit znalosti z jednotlivých oblastí, dodat jistotu a seznámit se s tím, jak to chodí.

2.3 Cíle kurzu a výsledky vzdělávání/výstupy vzdělávací aktivity

Hlavním cílem kurzu je připravit účastníky této vzdělávací aktivity na zahájení a průběh vlastní samostatné výdělečné činnosti.

Účastníci se v rámci kurzu naučí:

- pracovat na počítači,
- ovládat základy práce s počítačovými programy MS Windows, MS Word, MS Excel, MS PowerPoint,
- používat internet pro podnikání,
- vytvořit vlastní podnikatelský záměr,
- vyhledávat informace k podnikání, kontakty na dodavatele i zákazníky,
- orientovat se v povinnostech podnikatele a zaměstnavatele,
- sestavovat podnikatelský plán a rozpočet,
- provést jednoduchý průzkum trhu,
- vymezit produkt a stanovit jeho cenu,

⁴ Bočková, L., Hastrmanová, Š., Egle Havrdová: 50+ Aktivně. Fakta, inspirace a rady do druhé poloviny života. Respekt institut, 2011. s. 16

- vystavovat jednoduché účetní doklady,
- vést jednoduchou daňovou evidenci,
- komunikovat se zákazníky i dodavateli s využitím různých prostředků komunikace,
- prezentovat vlastní podnikatelský záměr, aj.

Aby byli schopni tyto činnosti vykonávat, jejich nácvik je doprovázen výkladem sloužícím k osvojení základních znalostí dané problematiky.

2.4 Časový harmonogram výuky

Časový harmonogram výuky doporučujeme přizpůsobit potřebám cílové skupiny, tj. například zohlednit dojíždění účastníků do místa konání kurzu nebo nutnost současně docházet do zaměstnání. Jako vhodná se jeví intenzivní forma výuky, několik dní v týdnu, během dne.

Doporučený časový harmonogram

- Doba trvání kurzu: 5 týdnů
- Časová dotace: 100 hodin výuky (pro úspěšné absolvování alespoň 60 % účast)
- Výuka v rámci týdne: 4 dny v týdnu (např. pondělí, úterý, středa, čtvrtek)
- Výuka v rámci dne: 9:00 až 14:00 hod, tj. 6 hodin výuky po 45 minutách
- Přestávky: 2 přestávky na občerstvení (15 minut)

Pozn: není započítán úvodní dvoudenní kurz Základy práce na PC v trvání 10 výukových hodin.

Alternativou by bylo koncentrovat výuku do 3 dnů v týdnu či ji naopak rozvolnit a kurz prodloužit. Obojí je však náročné, jak pro klienty, tak pro organizátory vzdělávací aktivity.

2.5 Program kurzu (osnova)

Program kurzu zohledňuje hlavní cíl kurzu, kterým je připravit účastníky této vzdělávací aktivity na zahájení a průběh vlastní samostatné výdělečné činnosti. Jednotlivá témata a aktivity v rámci výuky pak vycházejí rovněž ze stanovených dílčích cílů vzdělávací aktivity (co se klienti naučí), přičemž respektují potřeby a vstupní znalosti klientů.

Následující tabulka obsahuje přehled témat a navrženou hodinovou dotaci pro jednotlivá témata.

Program kurzu Fiktivní firma

Téma	Počet hodin
Úvodní setkání s účastníky a zahájení kurzu	5
Povinnosti v začátcích podnikání	10
Marketing	15
Zdroje financování	10
Podnikatelský plán	10
Obchodní jednání (ústní i písemná komunikace)	10
Povinnosti zaměstnavatele	10